

Asielzoekers en vrijwilligerswerk

Mogen asielzoekers vrijwilligerswerk doen?

Asielzoekers mogen vrijwilligerswerk doen als ze een van de volgende documenten hebben:

1. een geldig W-document (dwz. waarvan de looptijd nog niet is verstreken)
2. verblijfsvergunning

Het **W-document** is een officieel identiteitsbewijs dat door de EU wordt erkend. In Nederland wordt dit document gebruikt door:

- asielzoekers die in een asielprocedure zitten en nog geen verblijfsvergunning hebben en
- vluchtelingen in een procedure voor een verblijfsvergunning asiel onbepaalde tijd.

De IND geeft de W-documenten af.

Een W-document kan verschillende looptijden hebben. Als je uitgeprocedeerd bent heb je geen W-document meer en kun je dus geen vrijwilligerswerk meer doen. Zolang de W-document nog geldig is (dwz. zolang de looptijd niet is verstreken), mag je nog wél vrijwilligerswerk doen.

Voorwaarden voor vrijwilligerswerk door asielzoekers

- o **een in Nederland verblijvende asielzoeker, die in het bezit is van een W-document**
-> mag alleen vrijwilligerswerk doen waarvoor een organisatie een Vrijwilligersverklaring heeft (zie hierna). Dit geldt ook voor eenmalige, korte klussen.
- o **een vreemdeling met een verblijfsvergunning bepaalde tijd asiel**
-> mag zonder beperking vrijwilligerswerk doen.
- o **Voor vreemdelingen die in afwachting zijn van een verzoek tot voortgezet verblijf en niet met uitzetting wordt bedreigd** gelden twee categorieën:
  1. Iemand die op de verblijfsaantekening / vergunning heeft staan dat er een TWV nodig is om werk te mogen doen
-> mag alleen vrijwilligerswerk doen waarvoor een organisatie een Vrijwilligersverklaring heeft ontvangen.
  2. Iemand met een vergunning zonder TWV-voorwaarde
-> mag zonder beperking vrijwilligerswerk doen.

Vrijwilligersverklaring

Organisaties kunnen een Vrijwilligersverklaring aanvragen bij het UWV. Het UWV is door de overheid aangewezen als uitvoeringsinstantie die de toetsing doet. Of iemand al dan niet een WW-uitkering krijgt heeft hier dus niets mee te maken.

Het UWV toetst of het werk:

- gebruikelijk onbetaald is,
- geen winstoogmerk heeft en
- een algemeen maatschappelijk belang dient.

De Vrijwilligersverklaring is niet persoonsgebonden maar geldt voor werkzaamheden binnen een organisatie. De Vrijwilligersverklaring is vijf jaar geldig.

Bijlagen

Wettekst: zie bijlage 1

Aanvraagformulier Vrijwilligersverklaring: zie bijlage 2

Vereist bij aanvraagformulier Vrijwilligersverklaring: zie bijlage 3

Verzekering

Als asielzoekers voldoen aan de voorwaarden, gelden voor hen dezelfde regels als voor andere vrijwilligers. Ze vallen dus ook onder de Vrijwilligersverzekering (in Zeist van de VNG/Centraal Beheer Achmea). Belangrijk is om te checken of documenten geldig zijn en niet zijn verlopen.

Tewerkstellingsvergunning

De tewerkstellingsvergunning (TWV) staat los van vrijwilligerswerk. Asielzoekers die langer dan zes maanden in een asielprocedure zitten, kunnen van het COA een tewerkstellingsvergunning krijgen. Ze mogen dan maximaal 24 weken per jaar betaald werk doen. Als je alleen een W-document hebt, moet je een TWV hebben om betaald werk te mogen doen. Je mag dan wél vrijwilligerswerk doen.

ANBI-status

Voor vluchtelingen met een status onbepaalde tijd gelden dezelfde regels als voor alle Nederlanders. Als zij een uitkering krijgen via het UWV, dan mogen zij alleen vrijwilligerswerk doen bij organisaties met een ANBI- (algemeen nut beogende instelling) of SBBI-status (Sociaal belang behartigende instelling).

Bijlage 1 : Tekst Vreemdelingenwet.

ARTIKEL 1A

(Tekst besluit uitvoering Wav).

Het verbod, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet arbeid vreemdelingen, is niet van toepassing met betrekking tot een vreemdeling die:

- a. rechtmatig in Nederland verblijft, in de zin van artikel 8, onder a, c of l, van de Vreemdelingenwet 2000, dan wel rechtmatig in Nederland verblijft, in de zin van artikel 8, onder f, g of h, van de Vreemdelingenwet 2000, in verband met een aanvraag van een verblijfsvergunning asiel of een aanvraag om voortgezette toelating, en
- b. naar het oordeel van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen als vrijwilliger deelneemt aan arbeid die gebruikelijk onbetaald wordt verricht, geen winstoogmerk heeft en een algemeen maatschappelijk doel dient.

NB

Onder vreemdeling als hierboven vermeld wordt verstaan:

- o *een in Nederland verblijvende asielzoeker, die in het bezit is van een W- document;*
- o *een vreemdeling met een verblijfsvergunning bepaalde tijd asiel of regulier;*
- o *een vreemdeling die in afwachting is van een verzoek tot voortgezet verblijf en niet met uitzetting wordt bedreigd;*
- o *een vreemdeling die verblijfsrecht ontleent aan het Associatiebesluit 1/80 van de Associatieraad EEG/Turkije.*

VRIJWILLIGERSWERK DOOR VREEMDELINGEN

Het is asielzoekers, die in het bezit zijn van een W-document en vreemdelingen die in afwachting zijn van een verzoek om voortgezet verblijf en niet met uitzetting worden bedreigd, toegestaan als vrijwilliger deel te nemen aan arbeid:

- die gebruikelijk onbetaald is,
- die geen winstoogmerk heeft en
- die een algemeen maatschappelijk belang dient.

De Raad van bestuur toetst of er sprake is van vrijwilligerswerk en geeft als bewijs daarvan een schriftelijke verklaring, de Vrijwilligersverklaring, af aan de werkgever. Indien aan de voorwaarden met betrekking tot de vreemdeling wordt voldaan en de werkgever beschikt over deze Vrijwilligersverklaring, is het verbod dat een werkgever een vreemdeling niet in Nederland arbeid mag laten verrichten zonder tewerkstellingsvergunning (art. 2, eerste lid Wav) niet van toepassing. Omdat de Vrijwilligersverklaring zich richt op het aanwijzen van bepaalde werkzaamheden als zijnde vrijwilligerswerk, behoeft een werkgever niet een nieuwe Vrijwilligersverklaring te vragen indien hij dit werk door andere of meerdere vreemdelingen laat verrichten. Indien een vreemdeling niet in bovengenoemde categorieën valt, of de werkgever beschikt niet over de Vrijwilligersverklaring, is de Wav volledig van toepassing, inclusief de strafrechtelijke sancties voor het tewerkstellen van vreemdelingen zonder tewerkstellingsvergunning.

Voor het aanvragen van de Vrijwilligersverklaring is een formulier vastgesteld dat als bijlage is bijgevoegd.

Om een indruk te geven welke werkzaamheden als vrijwilligerswerk kunnen worden aangemerkt, heeft de Raad van bestuur onderstaande (niet limitatieve) lijst opgesteld.

1. activiteiten voor kerkelijke en levensbeschouwelijke organisaties;
2. activiteiten in gemeenschapshuizen, club- en buurthuizen;
3. activiteiten voor hobby- en vrijetijdsclubs;
4. activiteiten in de amateur- en recreatiesport;
5. activiteiten in de amateuristische kunstbeoefening;
6. activiteiten voor folklore, (volks)cultuur en natuur;
7. activiteiten voor vrouwenorganisaties en emancipatiebeweging;
8. activiteiten voor niet-commerciële winkels, zoals rechts- en wetswinkels, onderwijswinkels, gezondheidswinkels;
9. activiteiten in onderwijsinstellingen voorzover kinderen van de betrokkenen aan die instellingen onderwijs ontvangen;
10. activiteiten van organisaties die gericht zijn op (ontwikkelings)hulp aan de derdewereld;
11. activiteiten in bejaarden- en verpleegcentra, voor wat betreft: begeleid wandelen, voorlezen / gezelschap houden, begeleiding naar arts / ziekenhuis / ondersteuning niet-professioneel welfarewerk, verzorging maaltijdvoorzieningen voor ouderen binnen de wijk, bibliotheek;
12. activiteiten in de maatschappelijke dienstverlening en gezondheidszorg, zoals Rode Kruis (welfare en kolonnewerk), Leger des Heils, EHBO-verenigingen, actie- en belangengroepen zoals Vluchtelingenwerk Nederland, Amnesty International, vredeswerkgroepen;
13. activiteiten voor instellingen op het gebied van bescherming en behoud van dieren, natuur en milieu, zoals de dierenambulance, dierenbescherming, dierenopvang, kinderboerderij, knotten van wilgen, onderhoud van staatsbossen;
14. activiteiten die binnen een asielzoekerscentrum worden verricht voor alle gebruikelijke 'doe het zelf'-werkzaamheden zoals het schoonmaken, het helpen in de keuken, het onderhoud van tuinen en voorkomende onderhoud- en reparatiewerkzaamheden, voor zover deze werkzaamheden niet worden verricht ten dienste van derden.

Werkzaamheden waarvoor geen Vrijwilligersverklaring wordt afgegeven - ongeacht de instelling waarvoor de werkzaamheden worden verricht - zijn onder meer:

- restauratiewerkzaamheden / groot onderhoud;
- kinderopvang.

Aangezien de activiteiten geen winstoogmerk mogen hebben en een algemeen maatschappelijk belang moeten dienen, zijn werkgevers in de profitsector uitgesloten van het verkrijgen van een Vrijwilligersverklaring.

Relevante regelgeving: artikel 1a van het Besluit ter uitvoering van de Wet arbeid vreemdelingen.

In zijn algemeenheid geldt, dat indien aangetoond kan worden dat er binnen de organisatie / instelling wordt gewerkt met vrijwilligers die een uitkering hebben en die voor dezelfde werkzaamheden een vrijstelling hebben verkregen van de uitkerende instanties (Gemeentelijke Sociale Dienst of het UWV), de betrokken werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als werkzaamheden waarvoor een vrijwilligersverklaring kan worden verstrekt. Indien dit bij de onderhavige aanvraag van toepassing is dient inzicht te worden verschaft door wie de toetsing heeft plaatsgevonden, alsmede welke criteria er bij deze toetsing zijn gehanteerd. Uiteraard kan ook een kopie van de hier genoemde vrijstelling van een uitkerende instantie worden overlegd.

Bijlage 2: Aanvraagformulier Vrijwilligersverklaring

MODELFORMULIER

VERZOEK om een verklaring ten behoeve van vrijwilligerswerkzaamheden door een vreemdeling zoals bedoeld in de AMvB van 30 september 1997 (Staatsblad 1997, nr. 405, nadien herhaaldelijk gewijzigd)

Dit formulier dient volledig ingevuld en ondertekend te worden ingediend bij het UWV, Bureau TWV/AJD, Postbus 16140, 2500 BC DEN HAAG

In verband met de voor de afdoening van dit verzoek benodigde tijd, verdient het aanbeveling deze tijdig in te dienen. In de regel wordt een **volledige aanvraag** binnen 2 weken afgehandeld.

GEGEVENS WERKGEVER

1. Naam en adres (geen postbus) met

..... postcode + telefoonnummer

2. Uittreksel Kamer v. Koophandel
(evt. brochure)

s.v.p. kopie overleggen

GEGEVENS ARBEIDSPLAATS

3. Uit te voeren werkzaamheden:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

.... Genoemde werkzaamheden worden **wel / niet*** uitgevoerd door betaalde medewerkers.

(*Omcirkel uw keuze. Indien de keuze **wel** is, dan nadere toelichting op ommezijde formulier geven.)

Aldus naar waarheid ingevuld,

4. plaats: .....

5. datum: .....

6. handtekening werkgever: .....

7. naam contactpersoon: .....

8. bereikbaar op tel.nr. ....

Bijlage 3: Vereist bij aanvraagformulier Vrijwilligersverklaring

Bij de aanvraag om de vrijwilligersverklaring moeten de volgende stukken worden gevoegd:

- I. Het modelformulier (verzoek om een verklaring t.b.v. vrijwilligerswerkzaamheden door een vreemdeling) voorzien van een handtekening en datum.*
- II. Een gedetailleerde omschrijving van de werkzaamheden die de vrijwilliger gaat verrichten.*
- III. Het aantal betaalde personeelsleden in dienst van de organisatie.*
- IV. Het aantal vrijwilligers werkzaam bij de organisatie.*
- V. Een aanduiding van algemeen maatschappelijk belang dat met het vrijwilligerswerk wordt gediend.*
- VI. Gegevens waaruit blijkt dat de door de vrijwilliger te verrichten arbeid gebruikelijk onbetaald is.*
- VII. Gegevens waaruit blijkt dat met de door de vrijwilliger verrichte arbeid geen winstoogmerk wordt gediend.*
- VIII. De doelstelling van de organisatie.*
- IX. Indien beschikbaar een brochure over / van de organisatie.*

De in de algemene checklist genoemde stukken behoeven bij een aanvraag om een vrijwilligersverklaring niet te worden overgelegd.

Het indienen van een volledig ingevuld aanvraagformulier vergezeld van de nodige bewijsstukken laat onverlet de mogelijkheid dat in een later stadium van de procedure aanvullende informatie kan worden gevraagd.